

SİYASET ALGISINDA GERÇEKTEN HAKİKATE VE İLKE TEMELLİ SİYASET ALGISINA GEÇEBİLME ARACI OLARAK KAD

¹Utku Aybudak*

Abstract

Throughout history, philosophers have tried to establish meaningful explanations about the world we live. Before the materialist view has been accepted widely, lots of philosophers had claimed that there were differences between appearance and reality. Separation between appearance and reality can be seen in Ancient Greek, Ancient Indian, and Chinese Philosophy etc. In the modern age invention of the mass media and in the post modern age invention of the social media has made big changes on the discussion about appearance and reality. Especially Jean Baudrillard and Theodor Adorno and the other philosophers of Frankfurt School has argued possibility of the reaching the exact real news from mass media and social media. In this paper, it will be discussed that importance of the critical analytic thinking on establishing the consistent political thoughts and avoiding the manipulations on media.

Key words: Baudrillard, Appearance, Reality, Social Media, Post Modernism

1. Giriş

Sosyal bilim disiplinleri düşünce tarihi derslerini Antik Yunan'dan başlatmak gibi bir geleneğe sahiptir. Bu durum hem Antik Yunan'ın Batı düşüncesinin temelini oluşturmasından hem de Batı dünyasının günümüzdeki politik ve ekonomik dolayısıyla da düşünsel üstünlüğü algısından ileri gelmektedir. Biz de bu teamüle düştüğümüz muhalefet şerhini saklı tutmak kaydı ile bildirimize Antik Yunan'dan başlayacağız.

Duyularla hissettiklerimizin gerçek olmayabileceği yahut ontolojik olarak görülen alemde hiyerarşik açıdan daha yüksek ve değişmez üst gerçeklikler (hakikatlar) olabileceği düşüncesi oldukça eski bir düşüncedir. Bu fikrin antik yunandaki en sistemik düşünürü de Eflatun olarak da tanınan Platon'dur. Platon, yeryüzündeki nesnelere asıllarının ve değişmezlerinin yer aldığı bir idealar dünyası tasarlamıştır (Platon, 2014: 231-241). İdealar dünyası ile duyularımızla algıladığımız dünyanın arasındaki mahiyet farkını meşhur mağara örneğiyle açıl原因 Platon, insanın fiziksel olarak deneyimlediği dünyayı ideaların altına yerleştirir.

Platon'un gerçek-görünüş ayırımının sistemli olarak ortaya koyması ile Batı düşüncesi içinde varlığa bakış alanında materyalist görüşün hakim paradigma haline gelmesine kadar geçen yüzyıllarda görünüş ve gerçek ayırımı üzerine düşüncelerini serdeden sayısız düşünür sayılabilir. Bunların sonuncusu olarak da 1846-1924 yılları arasında yaşayan ve *Görünüş ve Gerçeklik (Appearance and Reality)* eserinin sahibi Francis Bradley gösterilmektedir. Genelde metafizik düşüncenin son temsilcisi olarak görülen Bradley, görünüşü değil gerçeği bilmenin önemli

*Sorumlu Yazar: Adres: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Cebeci Kampüsü. E Posta: utkuaybudak@gmail.com Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi Doktora Programı

olduğunu ve en yüksek mutlak gerçekliğe de hissel bağlantılardan hareketle ulaşılabilceğini savunur. Burada hissel bağlantılardan kastı üstün ve ezoterik mistik yaşantı değil aksine sıradan insanların tecrübeleridir(Dağ, 2011: 107)

İslam düşünce ikliminde ise Batı'dan tamamen farklı bir düşünsel arka plan barındırıyor olsa da görünen ile gerçek arasına farklar olduğu söylenegelmiştir. Descartes'ın kartezyen öznesinde maddi vücudun yöneticisi olarak addedilen ruh mefhumunun(Descartes, 2013: 41) yerini beyne bırakmasıyla metafiziğe kapılarını büyük anlamda kapayan batıya karşın; beyin denen organın halen ruha bağlı bir keyfiyet olarak algılandığı İslami düşüncede elbette görünüm ile gerçeklik arasına bir çizginin çekilmesi doğaldır. Bu çizgiyi çeken en meşhur görüşlerden biri de bilindiği gibi vahdet-i vücud nazariyesidir.Vahdet-i vücud nazariyesine göre eşyalar ve hadiseler yaratıcının esmasından ibarettir(Kılıç, 2010: 195).

Görünen ile hakikat/öz ayrımının izi kadim Hint düşüncelerinde de kolaylıkla bulunabilir. Hint kutsal kitaplarından Bhagavadgita'da, aklın ancak yüzeysel bir bilgiye sahip olabileceği metnin daha başlarında yer almaktayken(Bhagavad Gita, 2011: 43) yine Hint kutsal metinlerinden olan Upanishadlar'da ise daha tafsilatlı olarak aklın, eşyayı ancak gördüğü kadar bilebileceğinden bahsedilir ve önemli olanın özü bilmek olduğu "bir kimse 'şu inektir, şu attır' diyebilir. Bana görünen ve görünmeyen Brahma'yı ve her şeyin içindeki özü anlat"(Upanishadlar, 2011: 36) pasajı ile vurgulanmaktadır. Eski Çin düşüncesinde ise Konfüçyanizmin insanları çok fazla bilgi ile donatma eğilimine karşı çıkan Taocu felsefede, görünen ile hakikat ayrımı daha belirgindir denilebilir(Skirberk ve Gilje, 2006: 48-49).

2. Kitle İletişim ve Gerçeklik

Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren etkili olmaya başlayan kitle iletişim araçları ve bu araçlar ile toplumun algısına doğrudan ve çok etkili şekilde müdahale imkanının ortaya çıkışı sosyal bilimlerde yeni tartışmaları ortaya çıkardı. Özellikle Frankfurt Okulunun "kültür emperyalizmi" kapsamında eleştirel şekilde yaklaştığı deyim yerindeyse yeni tarz toplumsal mühendislik yöntemleri ile algı - gerçek - hakikat gibi temelde felsefi tartışmalar aynı zamanda aktüel olayların gerçekliği, sahteliği boyutuna da çekilmiş oldu. Radyo televizyon gibi araçların kitleler için birincil haber alma aracı haline gelmesi ile bu kaynaklardan yayılan bilginin güvenilirliği üzerine şüpheler doğmasının arasından uzun zaman geçmedi. Eleştirel okulun önemli isimlerinden Adorno, modern dönemde kitle iletişim araçlarından insanlara sunulan hiçbir bilginin saf, el değmemiş olamayacağını, muhakkak belli kültür merkezlerinde sonuçları hesap edilerek şekillendirildiğini dile getirdi(Dağ, 2011: 137).

Haber kaynaklarının yanında "Amerikan Rüyası"nın en önemli sac ayaklarından birisi olan

"entertainment" sektörünün de masum olmadığı, filmler ve animasyonlarda muhtelif yöntemlerle bilinçaltı (subliminal) mesajları gönderildiğinin anlaşılmasıyla ortaya çıkmış oldu. Kitlelerin subliminal mesajlara maruz bırakıldığının anlaşılması üzerine gerek tıp gerekse sosyal bilimler literatüründe bu konuda önemli çalışmalar, araştırmalar yapıldı.

Fransız düşünür Baudrillard, gelişen teknoloji ve medya imkânlarından yola çıkarak gerçeklik-görünüm tartışmalarını farklı bir yöne çekti ve esasında daha radikal bir söylem inşa etti. Gerçeklik üzerine serdettiği düşünceleri genel felsefesinden ayırlamayacağı için öncelikle düşünürün post-modern dünyayı nasıl değerlendirdiğini anlamak gerekir. Kısaca özetlenecek olursa Baudrillard artık dünyayı anlamak için analizlerin merkezine üretim ve üretim ilişkilerinin konamayacağını, bu durumun modern dönem için geçerli olduğunu iddia etmektedir. Günümüzde kapitalizm çoktan tüketim aşamasına geçmiştir ve olan biteni doğru anlamak istiyorsak tüketim ve tüketim ilişkilerine yoğunlaşmamız gerekmektedir(Dağ, 2011: 95). Baudrillard'da tüketim toplumu, klasik toplum eleştirilerinde olduğundan çok daha derin bir anlam ifade etmektedir. Fordist üretimden post-fordist üretime geçiş toplumun tüketim alışkanlıkları ve kültürünü de değiştirmiş; artık tüketim, salt fizyolojik ihtiyacı gidermek manasından kurtulup toplumsal bir iş haline gelmiştir. Ve kapitalizmin bu evresi kendisini sürdürebilmek için kontrol edilebilir bir tüketim toplumu ortaya çıkarmıştır(Cengiz, 2005: 120).

Üretimi ve üretim ilişkilerini toplumsal ve iktisadi analizin merkezinden uzaklaştırmasından da anlaşılacağı gibi aynı zamanda Marksist teorinin önemli eleştirilenlerinden birisi olan Baudrillard, bu teoriye olan eleştirisini yabancılaşma kavramı çerçevesinde de sürdürerek tebliğimizin sacayaklarından birini oluşturacak post-modern yabancılaşma kavramının ortaya çıkışına katkıda bulunuyor. Yine Frankfurt okulunun önemli isimlerinden Herbert Marcuse bu konuda insan bedeninin, kültürel emperyalizm döneminde tamamen cinsel obje haline gelmesi sonucu bireyin metalar üzerinde etkin bir konumda olamadığını, şeyleşmenin sonucu olan edilgin bir özgürlüğe sahip hale geldiğini ifade etmiştir(Jay, 1989: 398). Baudrillard da beden, en güzel tüketim nesnesi haline geldiğini ve emeğin sömürsünden daha derin ilişkiler ağının kuşatması içinde yabancılaştırılmasından bahseder. Ve bunun sonucu olarak da cinselliğin, toplumun bir numaralı gündemi haline geldiğini iddia eder(Baudrillard, 2004: 160-175).

3. Sosyal Medya ve Simülasyon

Basit olarak Baudrillard, bugün tam bir simülasyon dünyasında yaşadığımızı ve gerçek diye bir olgunun varlığından söz edemeyeceğimizi iddia etmektedir. En kapsamlı şekilde *Simulakrlar ve Simülasyon* adlı eserinde bu düşüncesini açıklayan düşünür, "bir köken ya da gerçeklikten yoksun gerçeğin modeller aracılığıyla türetildiği"(Baudrillard, 2014: 7) hipergerçek yahut simülasyon dünyada yaşadığımızı söylemektedir. Düşünürün simule etmekten ve simülasyondan kastı; mış gibi yapmak, gerçeğin belli veçhelerini gizleyen göstergelere maruz kalarak yaşamak değil daha da kötü olarak, gösterilebilecek herhangi bir gerçekliğin kalmadığı gerçeğini gizleyen göstergeler bütünü içerisinde yaşamaktır(Baudrillard, 2014: 14-21). Ona göre bugün çocuklar için tasarlanan Disneyland'ın fonksiyonlarından birisi de yetişkinlere, kendilerine ait/özgü başka ve gerçek bir evren varmış vehmi oluşturmasıdır(Baudrillard, 2014: 30).

Elbette Fransız filozofun gerçeklik konusundaki radikal nihilizmini -felsefi bir mesele ve özünde hayatı anlamlandırmaya dönük genel bir anlatı olması sebebiyle- kapsam dışı bırakıyoruz. Fakat özellikle iletişimsel gerçeklik, kitle iletişiminin güvenilirliği hakkındaki düşünceleri günümüz sosyal medyası için hiç de anlamsız ve çürümeye terk edilecek fikirler değildir. Dijital dönem öyle bir teknolojik sıçrama ortaya çıkardı ki mekanik-endüstriyel dönemde var olan belli merkezlerin yerini ağ ve şebekeler şeklinde uzanmış çok sayıda noktanın almasını sağladı(Ryan, 2012). Elbette internete erişimin yaygınlaşması, internetin görece ucuzlaması, görsel teknolojilerin ilerlemesi ülkemizde de sosyal medyaya olan ilginin artmasını sağlayan unsurlardandır. Söz konusu internet ağları daha fazla insanı bünyesine kullanıcı olarak kattıkça dijital kapitalizmin ve tüketim toplumunun da önemli bir durağı haline gelmektedir (Başlar, 2013: 6). Baudrillard'ın deyimi ile tüketicileri kontrol altında tutan hipergerçek ortamlar ve hatta çoğu zaman tüketicinin(sosyal medya kullanıcısının ve bu kullanıcıların kişisel verilerinin), ürünün bizatihi kendisi olduğu sanal ortamlara dönüşüyorlar.

Sosyal medya her şeyin herkes tarafından konuşulabildiği büyük bir mecra halini aldı. Bu gerçeğin yanında insanların hadiseleri algılayış ve kategorize etme biçimi açısından bakıldığında her şeyin hızla politikleştiği bir çağda yaşadığımız da söylenebilir. Günümüzde neredeyse siyasal olmayan yahut siyasal olma potansiyelini uhdesinde barındırmayan herhangi bir eylem, ifade, oluş mevcut değil. Her şeyin konuşulduğu bir ortam olan sosyal medya, kimliğin gizlenebilmesi sayesinde en ateşli politik tartışmaların yaşandığı merkezlerden birisi haline geldiği herkesin malumudur. Hatta sosyal medyanın Arap Baharı, Doğu Avrupa'nın renkli devrimleri gibi kimi büyük politik vakalar üzerinde de ne kadar önemi olduğu literatürde bir tartışma konusu olmuştur(Papic ve Noonan, 2011: 165-172). Burada anlatmak istediğimiz sosyal medyanın gücü değil, günümüzde bilgiye sahip olan olmayan, konu hakkında ehil olan olmayan herkesin bir şeyler söylediği günleri yaşıyor oluşumuz, geçmiş zamanın distopyalarından dahi daha kaotik bir bilgi akışı karşısında direnmeye, gerçeğe ulaşmaya çalışıyor oluşumuzdur.

Sonuç Yerine Kritik Analitik ve Gerçeğe Ulaş(ama)mak

Günümüzde sosyal bilimlere yapılan eleştirilerin başında teorik düzeydeki bilgiyi aktüel hayata aksettirme noktasındaki tıkanıklıklar ve verimsizlikler gelmektedir. Çalışmanın bu bölümünde gerçek ile görünen arasında insanlığın düşünce tarihindeki fikirlerini günümüz pratiğini anlamak için kullanmayı deneyeceğiz.

Vurgulandığı gibi tarih boyunca gerçeğin görünenden farklı olabileceği insanoğlu tarafından hep düşünüle gelmiştir. Gördüklerimiz ve algılarımız fiziksel dünyaya dair veriler sunarken, farklı ve duyular üstü bir gerçekliğin de mevcut olabileceği ihtimali beşeriyetin düşünce tarihinde hep masada kalmıştır. Ancak günümüzde nicel olarak yadsınamayacak bir kitle ekran başında veri bombardımanına maruz kalmaktadır. Bu kitleden internet kullanıcısı olanlar aynı zamanda kendileri de veri göndermektedir ve sürekli bir bilgi(!) alışverişinde bulunmaktadır. Adorno'nun kişiye ulaşan her haberin muhakkak biçimlendirilmiş oluşuna yönelik tespitinden mülhem biz de değil gerçek ile hakikat arasına bir çizgi konmasını, günümüzde gerçeğin bizatihi kendisine dahi ulaşılmasının son derece zor olduğunu söylüyoruz. Bir vaka hakkında nesnel gerçekliğe ulaşmaktan bile yoksun kitlelerin, vaka üzerine bina edecekleri öznel görüşlerinin tamamen çarpık olacağı muhakkaktır. O halde ilk olarak herhangi bir hadisede gerçek bilgiye ulaşmanın büyük bir zorluk taşıdığını ve çok kereler mümkün olmadığını bir tespit olarak ortaya koyuyoruz.

Her şeyin politikleşebildiği bir çağda olduğumuzdan bahsedilmişti. Herhangi bir gözlemci de Türkiye'de politizasyonun son derece yüksek olduğunu anlayabilir. Tarihi bir olayın yıl dönümü, bir spor müsabakası, herhangi bir mekana yapılacak herhangi bir dinin ibadethanesi, elim bir maden faciası, kamusal alanda devletin yapacağı herhangi bir çevre düzenlemesi, kadın hastalıkları ile alakalı yasal düzenlemeler, eğitimle alakalı teknik meseleler gibi pek çok durum, kendi bağlamlarından koparılıp büyük siyasi kavgaları gün yüzüne çıkarabilmekte ve insanları son derece keskin biçimde kutuplaştırabilmektedir. Münferit olarak son derece teknik bir bilgi gerektiren savaş gemisi imalatı yahut denizaltı ithalatı gibi konular hem siyasi bir vaka olarak gündemlerimize girmekte, hem gerek sosyal medyada gerek geleneksel medyada konunun uzmanı olmayanların yorumları ile servis edilmekte hem de bir müddet sonra vakanın özünde ne olduğu bile unutulmaktadır. Zira taraflar, gerçek bir biçimde kavranılıp kavranılmadığından dahi emin olunamayan bir vakayı kendi politik görüşlerine payanda etmekte kullanmaktadır.

O halde haber olarak ekranlara yahut internete yansıyan her vaka diyalektik bir biçimde hem insanların siyaset algısını biçimlendirdiğini hem de insanların siyaset algısı ile biçimlendiğini kabul etmek gerekir. Çünkü gerçek bilgiye ulaşamayacağını bir kez kabul ettiğimizde varacağımız nokta burası olacaktır. Kesinlikle felsefi olmayan yalın anlamıyla gerçek, günümüzde hiçbir şekilde kendisini ispatlama mekanizmasına sahip değildir. Bu durumda politikleşmiş bir vakadan haberdar

olan her birey, hem vakayı kendi algısı yönünde şekillendirecek hem de şekillendirerek inandığı vaka onun politik görüşüne bir etkide bulunacaktır. Örneğin hapisanede intihar ettiği haberi duyurulan bir şahsın gerçekten intihar mı ettiği yoksa hapisten mi kaçtığı ülkemizde günlerce tartışılmıştır. Vaka özelinde bir faraziyeye gidelim: bu konudaki gerçek bilgiyi öğrenmiş olduğumuzu varsayarsak, bunu ispat etme imkânımız yoktur. Kişiler kendi algısına göre bir gerçek oluşturmuş ve ona inanmaktadır. Herhangi bir adli tıp kurumunun açıklaması kişinin ve doğal olarak kitlenin gerçeğini etkilemekte yetersiz olacaktır. Ülke sınırlarında mekanik arızalar nedeniyle düşen bir uçağın gerçekten de arıza sebebiyle düştüğüne inanmayanların sayısı oldukça fazla olacaktır ve bu kişileri ikna edecek herhangi bir kanıt mekanizmasından yoksun bulunmaktayız. Örnekler çoğaltılabilir, anlatılmak istenen gerçekliğin yitip gittiği ve her şeyin politikleştiği bir ortamda bireylerin siyaset algısı da çarpık –hatta kendi çarpıttıkları fakat çarpıklıklarından haberdar olmadıkları ve ısrarla vurgulandığı üzere haberdar olmalarının imkânsıza yakın olduğu- inşa edilmektedir.

Derin siyaset bilimi tartışmalarına girmeden Türkiye’de partiler düzeyinde siyasetin, seçmen nezdinde lider temelli yürüdüğünü bu noktada bir veri olarak vurguluyoruz. Bu durumun sebepleri arasında hem Türk Milletinin politik tarihi tecrübesi hem de mevcut siyasi partiler kanunun etkisi bulunmaktadır(Erzen, 2008: 69). Politikada liderin önemini ve günümüzdeki hipergerçek ortamın şartlarının kabul edilmesinin mantıksal sonucu siyasi tercihleri bu denli etkileyebilen lider imajının da çarpık bir algıdan ibaret olabileceğini kabul etmektir. Her konuda olduğu gibi kişiler konusunda da dikkatimize farklı mecralardan sunulan binlerce çelişkili veriden hangilerini kabul edeceğimiz tamamen öznel bir mesele. Burada öznel olanın ne olduğu iyi anlaşılmalıdır. Zaten tamamen kişinin ihtiyarında olan politik tercihin öznelliğinden bahsetmiyoruz. Sadece tek bir gerçeğin olabileceği nesnel durumlarda da insanlar, öznel gerçeklikler üretme noktasına gelmiştir. Bu durumda esasında halkın algısında nesnel olarak tek olan kişiden çok sayıda siyasi lider türetildiği rahatlıkla söylenebilir.

Hakikatin ortada olduğu, kişiler ve hadiseler hususunda gerçekliğin tartışılmadığı ve rahatlıkla bilinebildiği bir durumda lider temelli bir siyaset algısının verili olarak kötü yahut yanlış, yönlendirici olduğundan bahsedilemez. Fakat mevcut durumda lider üzerinden siyasi eğilim ve düşüncelerin biçimlendirilmesi kişinin kendisini illüzyona mahkûm etmesi demektir. Bu noktada kritik ve analitik düşünce, Baudrillard’ın hipergerçekliğini yıkıp gerçekliğe azami yakınsamamızı sağlayacak oldukça işlevsel bir düşünce tekniği olarak ortaya çıkar.

İlk olarak kritik analitik ve hadiselerin değerlendirilmesi noktasından başlamak gerekirse; Yunanca yargılama, yargılayan etimolojik kökeninden gelen kritik etmek ile ayırıştırma yoluyla elde etmek manasına gelen analitik kısmının, hadiselerin gerçekliğine vakıf olma hususunda iki ayrı süreç olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Kritik analitik düşüncenin kritik etme kısmı

verili bir olayda/haberde bize ilk olarak söz konusu olayın kühüne vukufiyetin mümkünlüğü yahut imkânsızlığı noktasında bir fikir vermeli. Önümüze gelen verinin gerçekliğine ulaşamayacağımızı idrak etmemiz de önemli bir gelişmedir. Yahut haberi tam manasıyla kavrayabilmek için belli teknik bilgilere ihtiyaç duyabileceğimizi de kritik ederek anlayabiliriz. Böyle bir durumda ikinci adım ise haberi anlamak için gereken teknik verilere ulaşma imkânımızı değerlendirmek olacaktır. Son olarak ise kritik analitik düşünmenin kritik etme sürecinin günümüz medya algısındaki en önemli artışı aslında gerçeğe ulaşamama ihtimalinin her daim masada olduğunu bilmemizdir. Tıpkı Sokrates'in hiçbir şey bilmediğini bilerek, bu bilgiye sahip olmayanlardan daha bilgili olabilmesi gibi gerçeğin bulanıklaştığı bu ortamda öznel düşüncelerimizi yükseltebileceğimiz nesnel bir kitlesel iletişim temeli olamayacağının bilgisi de son derece mühimdir. Bu bilgi bireyleri hem bağınazlıktan hem de yüksek derecede kutuplaşmalardan koruyabilecek bir bilgi olma özelliğini haizdir. Gündelik siyasete dair algılarımızın eşit derecede zayıf olabileceğini idrak ettiğimiz an farklılıkların büyük bir önemi kalmamaktadır.

Siyasi Lider açısından baktığımızda da aynı sonuçların geçerli olduğu söylenebilir. Gerçeğin belirsizliğinin bizi götüreceği yer belirsizliğin gerçeğini idrak olmalı ve kritik analitik düşünmenin kritik etme safhasının siyasete yansıyan yüzü, günümüz şartlarında siyasi lider yahut politikleşmiş olaylar üzerinden değil tamamen öznel bir nitelik taşıyan ilkeler üzerinden makul bir politik algının inşa edilebileceği düşüncesine varmalıdır. Nesnel temelin imkânsızlığı bizi öznel bir temel aramaya götürecektir, söz konusu öznel temelin ise kabul ettiğimiz ilkeler olabileceği fark edilecektir. Lider temelli siyaset algısından *ilke temelli siyaset algısına* geçişte kritik analitik düşüncenin kritik etme safhası son derece hayati bir rol oynayabilme potansiyelini haizdir.

Analitik düşünme yöntemi, mekanik yapılarda tek başına bir anlam ifade edebiliyorken sosyal bilimlerde ve siyasi olayları-fikirleri-önerileri değerlendirme hususunda tek başına mana ifade eden bir metot değildir. Kabaca parçalarına ayırarak incelemek olarak adlandırabileceğimiz analitik düşünme yöntemini siyasal-sosyal hadiselerle tatbik etmeye çalışırken elimizde analiz edebileceğimiz değerlerin de mevcut olmasını şart koşar. Eğer kritik analitik düşünme sayesinde ilke temelli algılama şiarı edinilmezse kişi, haber bombardımanı karşısında çaresiz şekilde manipülasyonlara konu olur. Fakat mevcut bilmek ve öğrenmek imkân düzeyinin farkında olarak önüne gelen tüm bilgileri kritik etme çemberinden geçiren kişi, daha iyi anlayabilmek için analitik bir çözümleme yapar ve tüm parçaları/eylemleri/söylemleri/oluşları kendi belirlediği ilkeler çerçevesinde değerlendirerek algı manipülasyonlarından mümkün mertebe varestede biçimde fikriyatını inşa eder.

Nihai olarak tarih boyunca felsefe düzeyinde tartışılan gerçeklik ile hakikat ayrımı, modern dönemde bireylerin maruz kaldığı haberlerin gerçekliği düzeyinde de tartışılmaya başlanmıştır. Verilerin çokluğundan yahut kötü niyetli tahriflerden ötürü modern insanın kendine fikir dünyası

tesis etme çabaları harici müdahalelere maruz kalmaktadır. Bu çalışma, bu konudaki vakıyı ortaya koyduktan sonra bu tehlikeyi asgariye indirebilecek vasıtalardan birisinin de kritik analitik düşünme metodu olduğunu iddia etmektedir. Kritik analitik düşüncenin verimliliği ise kişinin teknoloji çağının vaziyetini doğru bir şekilde kritik ederek ancak öznel/ilkesel değerler temelinde bir fikriyat kurulabileceğinin farkındalığıyla doğru orantılıdır.

KAYNAKÇA

- [1] Başlar, Gülşah,. "Yeni Medyanın Gelişimi ve Dijitalleşen Kapitalizm", Akademik Bilişim Konferansı, Antalya: Akdeniz Üniversitesi, 2013
- [2] Baudrillard, Jean,. Simulakrlar ve Simulasyon. çev. Oğuz Adanır İstanbul: Doğu-Batı Yayınları; 2012.
- [3] Baudrillard, Jean,. Tüketim Toplumu. çev. Ferda Keskin ve Hazali Deriçaylı İstanbul: Ayrıntı Yayınları; 2004.
- [4] Bhagavad Gita. çev. Korhan Kaya Ankara: Dost Kitabevi Yayınları; 2011.
- [5] Cengiz, Ayşe,. "Baudrillard'ın Simülasyon Kuramı ve Küresel (Evrensel) İnsanın Çıkmazları", İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 2005, S. 21, s. 117-125
- [6] Dağ, Ahmet,. Ölümcül Şiddet Baudrillard'ın Düşüncesi İstanbul. Külliyyat Yayınları; 2011.
- [7] Descartes, Rene., Metot Üzerine Konuşmalar. çev. Atakan Altınörs İstanbul, Paradigma Yayınları; 2013.
- [8] Erzen, M. Ünal,. "Siyasi Lider İmajlarının Seçimlerde Etkisi", İletişim Fakültesi Dergisi, 2008, S. 31, s. 65-80
- [9] Jay, Martin,. Diyalektik İmgelem. çev. Ünsal Oksay İstanbul: Ara Yayıncılık; 1989.
- [10] Johnny, Ryan,. History of the Internet and the Digital Future. London: Rreaktion Books; 2012
- [11] Kılıç, M. Erol,. İbn Arabi Düşüncesine Giriş Şeyh-i Ekber. İstanbul: Sufi Kitap; 2010.
- [12] Papic Marko ve Noonan Sean,. "Sosyal Medya: Bir Protesto Aracı", çev. Ece Dünder, Türk Kütüphaneciliği, 2011, C.1, S.25, s.165-172

[13] Platon, Devlet. çev. Sabahattin Eyübođlu, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları; 2014.

[14] Skirberk, Gunnar ve Nils, Gilje,. Felsefe Tarihi. çev. Emrah Akbaş ve Şule Mutlu, İstanbul: Kesit Yayınları; 2006.

[15] Upanishadlar. çev. Korhan Kaya, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları; 2011.